

Secretaris:
Mr. W.J.B. Claassen-Dales
Oranje Plantage 39
2611 TK Delft
Tel.: 015 2144574

Penningmeester:
M.L. Hom
Meermanstraat 150
2614 AM Delft
Tel.: 015 2126798

Banknummer: NL76 INGB 0000 5873 45
ten name van: Delfia Batavorum te Delft

Internet: www.delfia-batavorum.nl
E-mail: info@delfia-batavorum.nl

Voorwoord van de voorzitter

Theo Thomassen

Het zou mooi zijn, als we het niet weer over Corona hoefden te hebben. Maar we kunnen er moeilijk omheen. Als we er zelf niet aan lijden, kennen we wel mensen uit onze directe omgeving die erdoor worden getroffen. Het verenigingsleven wordt er ook niet gezelliger op. Natuurlijk blijven bestuur en commissies naar mogelijkheden zoeken om activiteiten door te laten gaan. Is het niet in de echte wereld, dan wel online. En dat lukt ook behoorlijk. Een online pubquiz en een hybride lezing zijn in de maak. We zijn nu al bezig met de voorbereidingen voor de Algemene Ledenvergadering, die op 3 maart staat gepland. Daar staat een aanpassing van de statuten en het huishoudelijk reglement op het programma en zal een heel nieuw bestuur aantreden. We hopen dat we dan weer bij elkaar kunnen komen, maar anders doen we het weer online, net als vorig jaar.

De geschiedenis biedt ons troost, zeggen ze wel eens. Misschien helpt het besef dat epidemieën van alle tijden zijn. Eeuwen geleden namen overheden tijdens pestepidemieën maatregelen die niet veel afwijken van het type maatregelen van vandaag. Je moest een gezondheidsbrief bij je hebben, als je wilde reizen. Kwam je uit een besmet gebied, dan werd je veertig dagen geïsoleerd: quarantaine. Je moest veel je handen wassen, bij voorkeur met azijn. Al die maatregelen hielpen bij de bestrijding, al was de diep gewortelde afkeer van centralisatie niet altijd bevorderlijk voor snelheid en coördinatie. Maar de maatregelen waren robuust, zoals dat tegenwoordig heet. Wie ze overtrad, kon de doodstraf krijgen. Wat dat laatste betreft zijn we er wel op vooruit gegaan. Ik wens u namens het bestuur een goed en gezond 2022, waarin we elkaar weer vaker kunnen ontmoeten.

Activiteiten van de vereniging

Donderdag 27 januari 2022

Online lezing: Pieter van Foreest, de Hollandse Hippocrates

Wat een bijzonder jaar hebben we achter de rug. Ondanks de grillige wegen van de pandemie en de wisselende richtlijnen van het RIVM is de lezingencommissie er toch in geslaagd om een aantal lezingen voor u te organiseren. De meeste lezingen vonden online plaats via ZOOM en de laatste

lezing live en online tegelijk. We weten niet wat het komend jaar voor ons in petto heeft, maar de lezingencommissie gaat met frisse moed het nieuwe jaar tegemoet. We starten in januari met de lezing over Pieter van Foreest (1521-1597). Deze lezing is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met Medisch Farmaceutisch Museum de Griffioen.

Door Hans Breugem van Museum de Griffioen

Tijdstip Donderdag 27 januari, 20:00-21:15 uur

Locatie Online via ZOOM

Aanmelding U kunt zich aanmelden via <https://www.delfia-batavorum.nl/activiteiten/lezing-pieter-van-foreest>. Kort voor de lezing ontvangt u de link naar de online Zoom-lezing. Houd hiervoor uw mailbox in de gaten. Geen link ontvangen? Kijk dan in uw spam/ongewenste mailbox.

Pieter van Foreest of Petrus Forestus werd 500 jaar geleden in Alkmaar geboren. Hij wordt de 'Hollandse Hippocrates' genoemd. Waarom is dat? Dat gaat Hans u tijdens deze lezing haarfijn uitleggen. Pieter van Foreest werd in 1558 in Delft aangesteld als stadsarts om de pestepidemie, die toen genadeloos om zich heen sloeg, te bestrijden. De pijlers waarop zijn uiteindelijk succesvolle aanpak berustte waren hygiëne en betere doorstroming van het grachtenwater. Hij besteedde veel aandacht aan preventieve geneeskunde met een gezonde leefstijl.

Hij werd een uitstekend humanistisch arts die met veel kennis natuur-kruiden-geneeswijzen toepaste bij de behandeling. Een aantal recepten van zijn naam is jarenlang voorgeschreven in heel Europa. Eén ziekte draagt zijn naam. Deze is terug te vinden, met honderden andere casussen, in de na zijn dood uitgegeven Opera Omnia, de verzamelde 'Observationes & curatorium medicinalium ac. Churgicarum'. Hierin beschreef hij nauwgezet ziektegeschiedenissen met kritische nabeschouwingen. Hij ontwikkelde een eigen toentertijd zeer bijzonder 'algoritme' om met een moderne term te spreken in zijn diagnostiek. Vele generaties artsen in heel Europa hebben zich met dat boek eeuwenlang de klinische geneeskunde eigen kunnen maken. Hiervoor verdient hij de eretitel 'Hollandse Hippocrates'. Cruciaal in de strijd van Willem van Oranje tegen de Spanjaarden is het feit dat Pieter hem als zijn lijfarts met succes behandelde toen deze ernstig ziek was en voor zijn leven werd gevreesd.

Illustratie van Pieter van Foreest; geschilderd portret, anoniem, 1590. Stichting van Foreest en van Egmond van de Nyenburger, Heiloo.

De spreker

Drs. Hans Breugem (1947), huisarts te Delft van 1976-2011. Palliatief consulent voor het Integraal Kankercentrum Nederland (IKN) van 2002-2016. Als huisarts actief voor de Diabetes Vereniging, in de werkgroep "Huisartsen" van het Integraal Kankercentrum West en in de nascholing voor het district DWO, vooral in de palliatieve geneeskunde. Hans is medeoprichter van VPTZ Delft en heeft nog zitting in het bestuur van het Hospice /VPTZ Delft. Daarnaast is hij vrijwilliger in het Medisch Farmaceutisch museum "De Griffioen".

Dinsdag 8 maart 2022

Lezing over het Delftse Literaire Vrouwengenootschap, door Evi Dijcks

Verdere informatie volgt binnenkort.

Nieuws van de commissie Achter de Gevels van Delft

Sinds november 2019 heeft 'Achter de gevels van Delft' een tweewekelijkse column op Stadsradio Delft. In het programma 'Delft Centraal' is tijd ingeruimd voor een mooi verhaal van onze site. De uitzendingen zijn meestal op dinsdagochtend om circa 11:10 uur. De herhaling is vanaf 18:05 uur. Al deze verhalen zijn terug te luisteren op onze site via <https://www.achterdegevelsvan-delft.nl/verhalen-stadsradio-delft.html>. Aan de site van Achter de Gevels zijn verder de volgende nieuwe verhalen toegevoegd: [Hippolytusbuurt 19](#), [Vlamingstraat 42](#) en [Choorstraat 45](#).

Verenigingsnieuws

In memoriam Daan de Quartel (1940-2021)

Op 26 november 2021 overleed Ir. drs. Daan de Quartel, die ondanks zijn afnemende gezondheid tot het laatst actief betrokken bleef bij de Commissie Behoud Stadsschoon (CBS) als secretaris. Daan trad toe tot CBS in 2008, kennelijk geprikkeld door de oproep van de voorzitter van CBS op de Algemene Ledenvergadering van Delfia Batavorum aan de leden van de vereniging om hun steentje te komen bijdragen aan het werk van CBS. Bijna veertien jaar lang was dat ook wat hij deed. Na het afscheid van Els Kemper als secretaris in maart 2019 nam hij deze belangrijke taak van haar over.

Daan koos de onderwerpen waarin hij bijzonder geïnteresseerd was zorgvuldig, maar bleef die dan ook intensief volgen. De ontwikkelingen met betrekking tot de Gasthuisplaats waren daar één voorbeeld van. Een ander was de grondwaterproblematiek als gevolg van het stoppen van oppompen van koelwater door de DSM. Maar het beste voorbeeld is het idee, ontstaan in CBS omstreeks 2015 om door middel van een interactief informatiepaneel het beeld van het Kasteel van Altena nabij de oorspronkelijke locatie ervan weer tot leven te brengen, in combinatie met een ter plekke digitaal te ontsluiten 'informatietegel'. Daan wist de stadsarcheoloog te interesseren en samen benaderden zij DSM en de provincie Zuid-Holland, die wel wat zagen in dit idee. Uiteraard zou ook Delfia Batavorum actief betrokken worden bij de gehoopte realisatie van dit niet alleen uit historisch, maar ook toeristisch oogpunt interessante initiatief. Tot een concreet project heeft dit idee tot nu toe helaas nog steeds niet geleid, mede door het recente ontstaan van de huidige afdeling Erfgoed en de organisatorische en personele opgaven, die daarmee samen hangen. Maar CBS laat dit mooie plan

zeker niet los. Ook buiten Delfia Batavorum en CBS was Daan een actieve Delftenaar betrokken bij diverse culturele en andere activiteiten. Zo was hij actief lid van het Platform Spoor in de bewonersoverleggroep BOS/D, was lang bestuurslid van museum Paul Tetar van Elven en volgde nog niet zo lang geleden de door de gemeente georganiseerde opleiding tot energiecoach. De energietransitie had tot het laatst zijn volle belangstelling.

CBS mist Daan als trouwe medestrijder voor het behoud en de kwaliteit van het Delftse gebouwde erfgoed. Delfia Batavorum verliest een betrokken lid, de stad Delft een actief betrokken burger.

Peter Jonquière, voorzitter CBS

Bedachtzaam maar bevlogen In memoriam John van Heel (1936-2021)

Woensdag 27 oktober overleed John van Heel. Zijn familie verliest een trouwe pater familias, Delfia Batavorum een erelid. John was penningmeester van de vereniging van 1994 tot 2000. Gezien zijn financiële achtergrond was hij de juiste man op de juiste plek. Iedereen die hem in functie meemaakte, zal zich herinneren hoe buitengewoon consciëntieus hij de boekhouding bijhield en de rekening opmaakte. Zijn grootste kwaliteit op dit terrein was dat hij ook leken haarfijn en geduldig kon uitleggen waarom hij het deed zoals hij het deed. John was geen man van gekke sprongen, alles ging altijd heel bedachtzaam – een prima eigenschap voor een penningmeester.

Al zou je dat misschien niet meteen zeggen als je hem sprak, John was ook heel bevlogen. Niet voor niets werd hem bij zijn aftreden als penningmeester in 2000 het erelidmaatschap van Delfia Batavorum toegekend. Dat was niet alleen wegens het keurige beheer van de financiën, want dat hoorde gewoon bij zijn functie. Zijn opvallendste verdienste voor Delfia Batavorum was het organiseren van een aantal ledenwerfacties. Dat hij hier persoonlijk zeer actief én succesvol in was, blijkt tot op de dag van vandaag uit het grote aantal leden van de vereniging in de Rode Kruisbuurt, waar hij destijds woonde.

Daarnaast maakte John tweemaal deel uit van de Lustrumcommissie, ter voorbereiding van de festiviteiten van 1995 en 2000. Uiteraard behartigde hij ook hier de financiën, al nam hij ook de nodige andere taken op zijn schouders. Hij wist het nuttige met het aangename te verenigen en genoot zichtbaar van de gezelligheid die het besturen en organiseren met zich meebracht.

John bleef de vereniging trouw. Hij bezocht af en toe lezingen en was met zijn vrouw Jeanne een vaste bezoeker van de nieuwjaarsborrel die Delfia Batavorum in januari organiseert voor bestuurs- en commissieleden en ereleden. Hij laat een lege plek achter in onze vereniging en bovenal in zijn familie. Delfia Batavorum wenst allen die hem dierbaar waren veel sterkte met de verwerking van dit verlies.

Gerrit Verhoeven (vice-voorzitter 1997-2001)

Set Jaarboeken Delfia Batavorum 1991-2020

Ons oud-bestuurslid Peter van Tijn heeft een overcomplete set Jaarboeken over de jaren 1991-2020. Wie interesse in de set heeft, kan een mailtje sturen naar peter@vantijn.nl.

Factuur contributie 2022

De factuur voor het nieuwe verenigingsjaar zal u eind januari/begin februari 2022 worden toegezonden. De penningmeester verzoekt u te wachten met betalen tot de ontvangst van deze factuur. Dit maakt het verwerken van de betalingen in de boekhouding een stuk soepeler. De contributie bedraagt € 38,- en voor het tweede lid € 10,-.

Nieuw administratieprogramma

Gé Augustinus, de voorganger van onze huidige penningmeester Marinus Hom, heeft in 2003 het ledenadministratie- en boekhoudprogramma Davilex in gebruik genomen. De afgelopen 10 jaar heeft de vereniging goed met dit programma leren werken, de administratie verloopt met het jaar soepeler. Nu 18 jaar na ingebruikname heeft de leverancier te kennen gegeven het programma niet meer te ondersteunen. Dit bericht was een onaangename verrassing voor de huidige en toekomstige penningmeester.

Het is het bestuur gelukt om een opvolger voor Marinus Hom te vinden, die als het goed verloopt in de algemene leden vergadering van 2022 benoemd kan worden. Nu staan we voor het dilemma dat de nieuwe penningmeester zich moet gaan verdiepen in een oud programma, dat vervangen moet worden. Het lijkt ons derhalve beter om de administratie in een nieuw programma onder te brengen. De keuze is gevallen op E-boekhouden.nl. Het zal geen sinecure zijn de ledenadministratie te exporteren in het nieuwe systeem. De penningmeester zal zijn uiterste best doen om dit proces goed te laten verlopen, maar 100 % garantie dat dit zonder fouten zal geschieden is een utopie. Wees alert als u een de factuur ontvangt voor 2022. Controleer uw gegevens en geef eventuele fouten door de penningmeester via: penningmeester@delfia-batavorum.nl

Stolpersteine

Afgelopen herfst heeft de vereniging weer enkele wandelingen georganiseerd langs het Joods Erfgoed in Delft. De animo voor deze excursie in het voorjaar was zo groot, dat een herhaling noodzakelijk was. De excursieleider heeft afgezien van een vergoeding en daarom heeft het bestuur besloten de ontvangen bijdragen aan te vullen en zo een donatie te doen aan de Stichting Herinneringsstenen Delft.

Op 30 november zijn er vier struikelstenen geplaatst aan de Julianalaan 83.

De herinneringssteen die bekostigd is uit de opbrengst van onze excursie, is een steen voor Oscar Selowsky. Een uitgebreid verhaal is terug te lezen in een artikel uit het AD Delft van 1 december 2021.

Plus Supermarkt sponsoractie

PLUS Supermarkt Delft-Den Hoorn sponsort clubs en verenigingen met een bedrag van in totaal € 75.000,-.

Daarvan ontvingen we afgelopen periode ook een bedrag. Helaas hebben we door alle coronaperikelen niet veel contact gehad met de leden om deze actie te promoten, maar al met al een leuk extraatje, ons door leden toegekend via deze spaaractie.

Nieuwe leden

Het bestuur heet de volgende nieuwe leden van harte welkom:

Mevrouw L. Vliegthart
De heer en mevrouw C.H.M. Daeme/Hermans
De heer en mevrouw G.G.F.M. Janssen/Giele
De heer R. Schneiders
De heer W.J. Meijer
De heer J.H. Reekers

De heer R.A.M. Bormans
De heer J. de Kenter
De heer B.C. Kuhn
Mevrouw. M.C.J. Ruijgrok
De heer E.T. van Zanten

Leestips

Als gevolg van de Coronabeperkingen zijn er vrijwel geen activiteiten buitenshuis, maar nieuwe historische publicaties over Delft blijven verschijnen, zoals:

Delft als spin in het web van trekvaarten

Bijdrage van Gerrit Verhoeven op de site 'Geschiedenis van Zuid-Holland'.

Zie:

<https://geschiedenisvanzuidholland.nl/verhalen/verhalen/delft-als-spin-in-een-web-van-trekvaarten>

René van Stipriaan – De Zwijger, Het leven van Willem van Oranje

Een nieuwe, zeer uitgebreide biografie van Willem van Oranje, met volop aandacht voor zijn periode in Delft van 1572 tot zijn overlijden in 1584. Interessant is de beschrijving van de Delftse context in die jaren.

Delfia Batavorum op Twitter en Facebook

U kunt onze activiteiten en attenderingen ook volgen op:

- Twitter via <https://twitter.com/delfiabatavorum> en op
- Facebook via <https://www.facebook.com/DelfiaBatavorum>.

Steeds meer mensen, ook niet-leden, weten ons daar te vinden.